

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

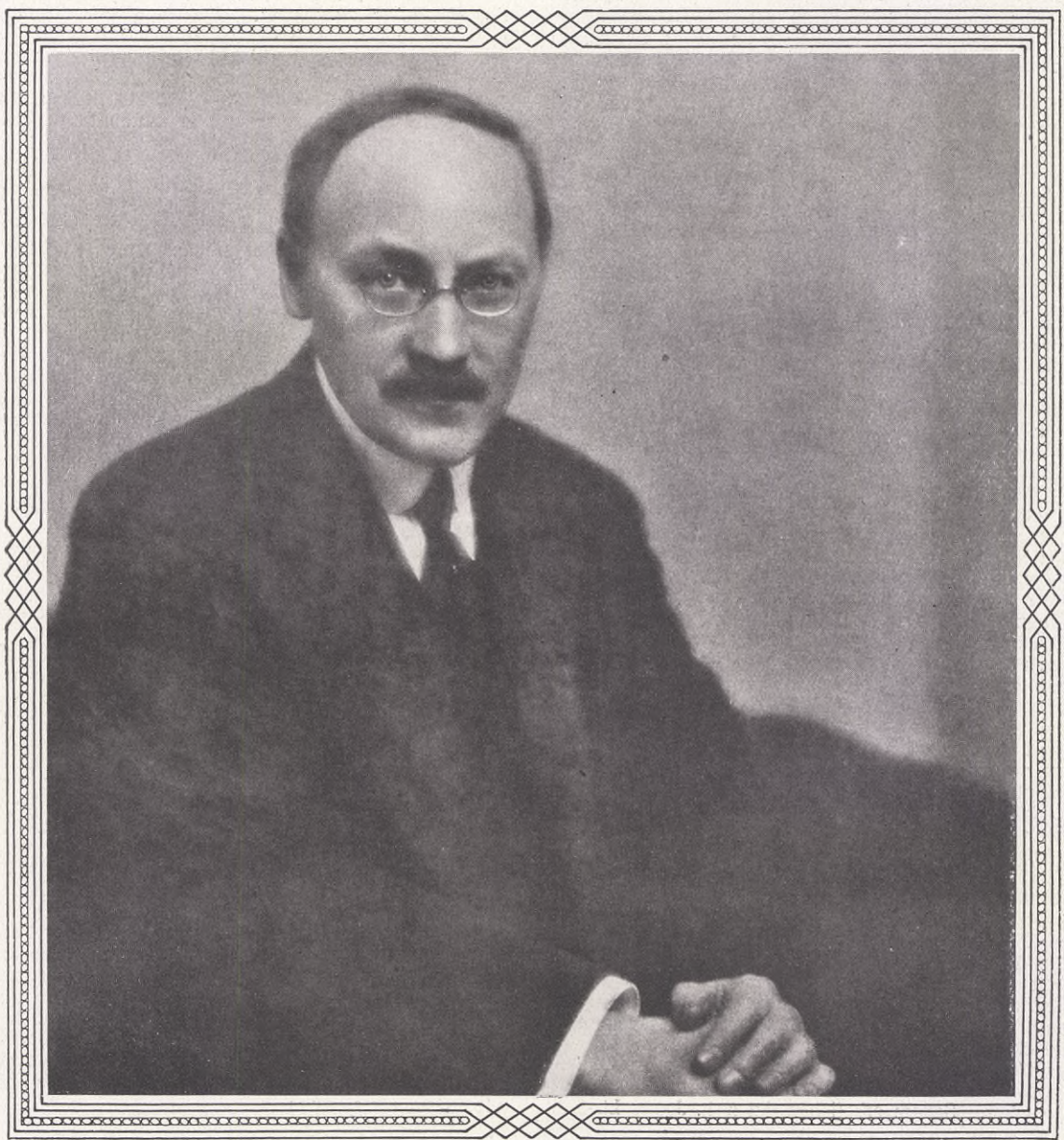
• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

SJÖN EKLÅNGEN I SÖDERMANLAND. — AMATÖRFOTO. A. SÖDERBLOM, ESKILSTUNA.

19:DE ÅRG.

DEN 25 AUGUSTI 1918

N:o 47

Efter porträtt.

Augo R. Mörén

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

För någon tid sedan gäfvos i den danska huvudstaden tvänne nordiska konserter, som voro till för att driva fram tanken på en "musikalisk skandinavism". Man utgick från den riktiga grundtanken, att de tre skandinaviska folken visserligen äro nära befrämda, men icke desto mindre äfven i musikaliskt afseende hvar och ett äger sin bestämda egenart, som på grund af släktskapen bäst skulle kunna uppskattas just af nordmän af annan stam. Och man erinrade om en aforism af Danmarks främste musikkritiker, som en gång sagt: "Normmännen komponera bäst, svenskarna exekvera bäst, och danskarna kritisera bäst". Han ville därmed säga, att normmännen kunna uppvisa en för ett så litet folk beundransvärd skaparkraft, att svenskarna ägt och äga många utfölvande konstnärer af högsta kvalitet, och att det danska gemytet på ett särdeles känsligt sätt förmår gifva resonans för musik, att de bäst förstå att lyssna till tonernas språk.

Vid dessa konserter representerades Sveigje af Hugo Alfvén, som dirigerade ett urval svenska kompositioner. Och därom kan icke vara något tvifvel, att Alfvén, på ett slående sätt förenar en mängd karaktäristiska svenska egenskaper, om också ej särskildt i den riktning, som nyss citerade danske kritiker andtydde. Ty det är framför allt såsom skapande musiker, som Alfvén sjungit till sig en fast plats i sitt svenska folks hjärta och vunnit berömmelse långt utanför våra gränser.

Hugo Alfvén föddes på Djurgården invid Stockholm den 1 maj 1872. Vid fjorton års ålder blef han antagen vid musikkonservatoriet i Stockholm, där han fick undervisning i violinspelning af professor J. Lindberg. Men efter några år lämnade han dennes undervisning och blef elev hos den utmärkte violinisten, konsertmästaren vid hofkapellet Lars Zetterquist, hos hvilken han gjorde snabba framsteg. Han uppträdde snart med framgång på konserter och blef violinist i hofkapellet, tidvis som vikarie för sin lärare. På hösten 1897 bereddhes han tillfälle att ytterligare fullkomna sig på sitt instrument för den berömda violinmästaren César Thomsen i Bruxelles.

Men redan tidigt rörde sig hos honom lusten att skapa. Redan före sin konservatorietid hade han börjat att sätta ihop små musikstycken, och samtidigt med att han vann inträde vid konservatoriet, började han vid Tekniska skolan i Stockholm att taga lektioner i teckning och målning. Och det med sådan framgång, att hans lärare, Oskar Törnå, på allvar rådde honom att bli målare. Men kärleken till tonkonsten och lusten att komponera segrade, trots nedstämda motgångar i begynnelsen. Då Alfvén afslutat harmonikursen vid konservatoriet, sökte han inträde i kompositionsklassen men refuserades utan ett förklarande ord från vederbörande. Han uppmanades då af vänner, som trodde på hans förmåga, att vända sig till kantorn i Storkyrkan, Johan Lindegren, som hade rykte för utomordentliga kontrapunktiska kunskaper och sällsynt pedagogisk förmåga. Hos honom fann Alfvén den handledning han behöfde, och i en liten självbiografi, som för nära 15 år sedan publicerades i dessa spalter, har han gifvit denne sin lärare ett öppet erkännande i de mest beundrande ordalag.

På våren 1896 debuterade Alfvén som kompositör med sin violinsonat op. 1 i c-moll., och efter knapp ett år framträdde han på en af operans symfonikonserter med en symfoni i f-moll, ett verk, som genom sin lifliga fantasi och betydande koloristiska förmåga väckte mycken uppmärksamhet.

Nu uteblef ej heller erkännandet från akademiens sida, som tillerkände honom ett af sina tonsättarstipendier. Senare erhöill han det s. k. Jenny Lind-sti-

pendiet, som han innehade i tre år och enligt bestämmelserna för denna stiftelse använde till studieresor i utlandet. Han besökte därunder Spanien, hvarifrån han skref en del spirituella resebref till en Stockholms-tidning.

Ett par år efter den första symfonin tillkom den äfven i utlandet högt berömda symfonin i D-dur., som icke utan orsak ansetts som en märkessten i vår svenska odlingshistoria.

Af hans öfriga orkesterkompositioner intages det främsta rummet af en tre-je symfoni, i E-dur, och den symfoniska dikten "En skärgårdssågen" samt "Midsommarvakan" torde vara de allra mest spelade orkesterverken i Sverige.

För kör och orkester har Alfvén komponerat flere betydande verk. Till sekelskiftet hade han skrivit en kantat till ord af E. A. Karlfeldt, som mottogs med stort bifall, och i december 1902 uppförde musikföreningen i Stockholm ett nytt stort verk af honom, "Herrens bön", i den form Perpetua sjunger den i Stangnelius' "Martyrerna". För öfrigt må nämnas hans vackra komposition "Klockorna" för baryton och orkester samt en del tillfällighetskompositioner, nu senast en kantat vid reformationsfesten i Upsala sistlidne november. Dessutom har han beskärt oss många vackra sånger och manskvartetter samt ett par samlingar pianostycken.

De senaste åtta åren har Alfvén såsom universitetets director musices varit knuten till det blomstrande musiklivet i den lilla lärdomsstaden vid Fyrisån, som säkert icke minst tack vare honom intager en rangplats ibland svenska städer ifråga om musikaliskt intresse. Såsom dirigent för den världsberömda sångarskaran O. D. har han visat sig vara icke blott en utmärkt organisator och ledare, utan äfven en man, som förstått att elda de hvita mössornas bärare till konstnärliga bragder af hög rang. För många torde ännu stå i friskt minne den vällyckade musikfesten i Upsala i maj 1911, då Alfvén uppbadat stora skaror af medverkande och genom sin öfverlägsna ledning lyckades sammansmälta alla heterogena element till ett känsligt redskap för sina konstnärliga intentioner och sålunda åstadkomma en värdig hyllning för svensk tonkonst, åt hvilken hela det vidlyftiga programmet ägnats.

Alfvéns kompositioner vittna utan undantag om ett tekniskt mästarskap af högst ovanliga mått. Hans satsbehandling karakteriseras af ett starkt kontrapunktiskt lif och i fråga om saftig instrumentation torde han icke öfverträffas af någon nordisk kompositör. I sitt tonspråk anslår han gärna folkliga tonfall, liksom han öfver huvud icke älskar att uttrycka sig med ovanliga eller bisarra vändningar. Friskt och rakt på sak musicerar han alltid, och det är denna betagande naturlighet, som kanske mest af allt förskaffat honom hans stora popularitet.

Men det är äfven ett annat drag i hans konst, som är oss svenskar särskildt dyrbart. Det är den djupa kärleken till naturens skönhet. Vi känna så klart att det är våra kära skogar, våra leende hagmarker, våra djupögdade insjöar, våra floders mäktiga brus, våra skärgårdars grönskande holmar och kala klippor och det blånande hafvet utanför våra kuster, som Alfvéns musik besjunger. Det är ingen tillfällighet, att Alfvén i sin ungdom tvekade mellan målarens och musikerns bana. Naturen ville han dyrka äfven som målare. Men han valde säkert rätt, när han föredrog att genom sin musik bringa sin kärlek det bästa offret. Därmed har han i svensk tonkonst gifvit gestalt åt något, den förut endast dunkelt anade, och så visat den nya vägar och vidgat dess verkningskrets. Så har han blifvit en svensk storman.

Måndagen den 5 augusti afled i hufvudstaden en af föregångsmännen på den svenska instrumenttillverkningens område, fabrikören G. W. Lyth i den höga åldern af 84 år.

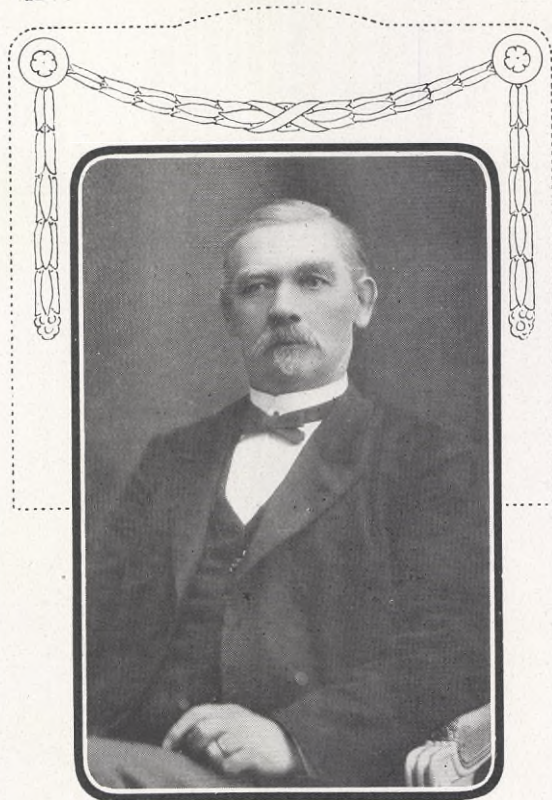
Georg Wilhelm Lyth var född i Visby den 5 januari 1834 samt son till skeppsklareraren Mårten Lyth därstädes och hans maka, född Hägg. Sin första utbildning erhöi han i urmakarelära, men blef därefter vid 19 års ålder elev hos instrumentmakaren F. J. Berg i Stocknolm för att inhämta kännedom om tillverkning af matematiskt-fysikaliska instrument. Därefter följde en längre tids praktiserande vid olika verkstäder i utlandet, hvarvid Englands, Tysklands och Frankrikes förnämsta centra för ifrågavarande fabrikation besöktes. År 1861 återkom han till Stockholm och slog sig ner där som nautisk, matematisk och fysikalisk instrumentmakare.

Lyth var den, som kan anses ha i vårt land först infört egentlig kompassfabrikation efter moderna principer. Därvid hade han förmånen af intimt samarbete med en skicklig marinofficer, sedermera kommandören C. F. Arfwidson, och vann snart högt anseende för sina tillverkningar. När han år 1900 drog sig tillbaka från sin affär för att överlämna den i sonens händer, hade han i själfva verket drifvit upp den till en för vårt land enastående omfattning och äfven riktat sitt yrke med viktiga uppfinningar.

Vid sidan af kompassstillverkningen började Lyth på 1870-talet att för Svenska lotsverket utföra de bekanta klippfyrapparaterna enligt amiral C. G. von Otters system, hvilka på sin tid gjorde samma segertåg som Aga-blixtfyarne nu. Ett par årtionden senare upptog han jämväl tillverkning af de stora roterande blixt-spegelfyrapparater, som efterhand installerades på de svenska fyrskuppen. Äfven i andra hänseenden var Lyth på sitt område en banbrytare och föregångsman.

På olika områden togs Lyth för öfrigt äfven i anspråk för offentliga värf. Bl. a. var han år 1876 svensk kommissarie vid internationella utställningen i Brüssel för räddningsväsendet och fungerade vid ett flertal andra utställningar som juryman.

I Stockholms stads handtverksförening nedlade Lyth

Efter porträtt.

FÖDD DEN 5 JANUARI 1834.

Klitche: Högst NU Översparne.

DÖD DEN 5 AUG. 1918.

ett mångårigt intresserat arbete; i nitton år (1890—1909) var han föreningens ordförande. Äfven i centralorganisationen för Sveriges handtverks- och industriföreningar intog han i många år en ledande ställning och var 1896—1900 dess ordf.

I politiskt hänseende konservativ och protektionist var Lyth vid flera tillfällen under 1880-talets tullstrider uppställd som skyddsvänlig kandidat vid andra-kammarvalen i Stockholm och hörde äfven till de 22, som år 1888 genom Högsta domstolens utslag fingo plats på hufvudstadsbanken och möjliggjorde det handelspolitiska systemskiftet. Som riksdagsman förde han i olika frågor handtverkeriernas talan och var en af initiativtagarne till inrättandet af handtverkslotterier.

Med styrka framhöll han i riksdagsdebatterna den betydelse dessa lotterier vid denna tid ägde för främjande af handtverksskickligheten. För de skickliga och försigkomna handtverksarbetare, som efter studieresor till utlandet slog sig på framställning af konstslöjdsarbeten, var det då ännu så godt som omöjligt att finna afnämare, villiga att ersätta de verkliga produktionskostnaderna: de, som hade råd, voro vana att beställa från utlandet. För dessa skapade handtverkslotterierna afsättning och möjliggjorde tillverkningens upprätthållande, tills en inhemsk marknad småningom skapats. Vid 1890 års riksdag hade Lyth slutligen tillfredsställelsen se sina bemödanden krönta med framgång, i det båda kamrarna biföllo hans motion om sådan ändring i 1881 års lotteriförordning, att äfven icke tillfälliga industrilotterier, afsedda för inköp och utlottning af svenska slöjd- och industri-föremål, vid hvilkas förfärdigande större konst- och handaskicklighet blifvit nedlagd, måtte få inrättas.

För öfrigt hade Lyth varma inlägg för statsunderstöd åt skytteföreningarne och kan äfven i det hänseendet betraktas som en föregångsman.

Med Lyth har en man af gamla stammen gått bort, en heder för det svenska handtverkareståndet och en man, som icke heller skall glömmas, när den svenska industriens historia en gång kommer att skrivas.

Närmast sörjes Lyth af barn — bland hvilka sonen Paul W. Lyth fortsätter hans verk — barnbarn och syskon.

SVENSKA SCHACKFÖRBUNDETS KONGRESS.

GRUPPBILD AF KONGRESSDELTAGARE. Överst: KONGRESSENS MÅSTAREGRUPP. Sittande fr. v.: E. Jacobson, Ant. Olson, Stockholm; A. Håkanson, Kristianstad; Osc. Nilsson, Göteborg; O. v. Löwenborg, Stockholm (K. Berndtson, Göteborg, felar). Vid borden: G. Nyholm, Stockholm; V. Sjöberg, Malmö.

Det svenska schackförbundets andra kongress och spelturnering hölls i Göteborg den 11—18 aug. Kongressen räknade över ett 60-tal deltagare från alla länsändar, hvilket bevisar att intresset för det

Foto. Jonsson Öby

skildra: Bengt Sjöberg

kungliga spelet är mycket stort och ökas år från år. Kongressen som ätthölls i restaurant Valands fästning öppnades söndagen den 11 augusti af förbundets ordförande grosshandlaren Ludvig Collin från Stockholm som hälsade de närvarande välkomna. Därefter vidtog förhandlingarna, i vars huvudsakligaste del blief antagandet af bestämmelser för förbundets turneringar och styrelseval m. m.

Vid mötets slut meddelade ordföranden att han, som vid förbundets stiftande förra året donerade 15,000 kronor, nu ökade fonden med ytterligare 10,000 kronor, och blief med anledning deraf tilligt hyllad.

Spelturneringen tog sin början måndagen den 12 aug. och försiggick med en mästarteklass å 8 deltagare, en första klass med 16 deltagare indelade i två grupper, samt en andra klass å fem grupper med tillsammans 40 deltagare, däraf en kvinnlig, fröken K. Beskov från Stockholm.

Kongressen afslutades söndagen den 18 augusti med en enkel fästighet å Västnad.

I nästa veckas schackspalt komma vi att lämna en utförlig redogörelse för den i allo lyckade kongressen och turneringarna.

Amatör foto. Bezell, Lund.

ALBROG - LUND - 1917 - 1918

LUNDS STUDENTKÅRS NYA KONVIKTORIUM.

T. v. den nyförvärfvade Götheska fastigheten invid Lundagård; t. h. bild från den idylliska trädgården.

Den 24 maj d. å. antog Lunds Studentkår på allmänt möte ett förslag till ordnandet af *studenternas matförhållanden*, hvarvid samtidigt uppdrogs åt ett särskildt utskott att söka realisera de sålunda skisserade planerna. Enligt dessa skulle en *studentbispisning* till dragligt pris anordnas i moderna, nyinredda lokaler för ca 350 å 400 studenter och studentskor. Lokalfrågan var emellertid den ej minst viktiga. Omsider erbjöd sig ett tillfälle att förvärva egen fastighet i det invid Lundagård idealiskt belägna Götheska komplexet. Ett särskildt bolag skulle dock lämpligen omhändertaga förvaltningen af fastigheten. Den 28 sisl. juni inlämnades sålunda stiftelseurkund för ett aktiebolag, i ofvannämnda syfte. Stiftarne äro: Lunds Universitets prorektor professor J. Forssman, f. Akademiäntmästare Robert Eklundh, konsul Wilh. Westrup, Lunds Studentkårs ordförande, fil. lic. Malte Axerman samt det s. k. Konviktorieutskottets samtliga ledamöter. Själva konvikttet skall inrymmas i fastighetens första våning.

Till fastigheten hör dessutom en större annex- och gårdsbyggnad i hvars nedre våning skola inredas läs-, skrif- och klubb rum och i öfre våningen lägenheter för husmodern och tjänstepersonalen. Än vidare förlogar man öfver en synnerligen idyllisk, liten trädgård, som på sitt sätt skall skänka behag och trefnad. På så sätt är det godt hopp om att den för Lunds studenter så brännande och allt annat uppslukande matfrågan inom kort skall nå sin lyckliga lösning. Besinnar man, hvad som hittills åtgjorts till förmån för andra samhällsklasser, framstår studenternas behof af hjälp ännu tydligare. Hvar och en känner de stora företag i våra större industrisamhällen, som ha till syfte att tillvarata arbetarnas och tjänstemännens materiella intressen och hvilka under benämningen intressekontor just nu kommit så högt i ropet. Då därtill kommer, att de, som måste koncentrera sig på själsarbete, i minsta möjliga mån böra belungas af matbekymmer, har universitetets ungdomens matfråga sedan länge väntat på sin lösning.

SOMMARFRID.

FÖR HVAR 8 DAG AF DOC. FREDRIK VETTERLUND.

SOCIETETSRESTAURANGENS veranda är nu tämligen tom. Folk har slutat äta sin middag — det blir tidigt här — och det ser lite ledsamt ut öfver borden. Bara några få individer sitta kvar här och där.

Utanför ligger den vanliga gräsplanen i het, ögonbländande sol. Och damer och barn rundtomkring på eller vid bänkarne, med handarbeten, böcker eller grusspadar.

Men vid ett bord nedanför verandan sitta ett par herrar, ännu vid kaffet och den blygsamma punschen. Halmhattarna ha de lagt ifrån sig, de svettas stilla, skratta och skriva vykort. De ha slagit sig till ro och ämna tydligen inte resa sig inom öfverskådlig tid, det gör ingen annan heller.

Man har nämligen godt om tid. Eller rättare, tiden finns inte, det gör den öfverhufvud ej utanför verandan till societetsrestaurangen i en svensk småstad vid half sextiden på eftermiddagen.

Till dess den bullrande gratismusiken slår sig ned i sin paviljong och låter veta, hvad klockan är slagen.

Men dit är det långt än, och verandan dåsar, och gräsplanen är diskret munter, och de två herrarna torka sina hjässor och skriva kort och skratta stilla.

Någon särskild förnimmelse af världskriget har man inte en sådan stund.

Och rundtomkring detta stilleben blänker och glittrar grönskan i parkträdens julilummiga kronor, i konditoriets anläggning, i de vänliga täpporna kring småhusen, som skönjas.

Och ett perspektiv öppnar sig inåt staden, dess tak och kyrkspira — och äfven en hamn med fartyg, och ett blinkande vatten.

Se där hvad som i alla fall friskar upp i societetsparkens lata däsning! Detta vatten är nog helt nära. Det skymmes dock af träd så pass mycket, att det inte alls framträder i taflan. Men det finns där, finns i vår undermedvetna förnimmelse, finns med alla biföreställningar af segling och salta friska vindar och öppna hafvet.

Och därför är denna uppsvenska småstad med sin rika löfgrönska och sin sjöluft en ljuflig sommarort.

— — — Just nu tänker jag på mitt eget gamla Lund.

Är icke Lund en makalös vinterstad? Har den ej den rätta vintertrefnaden både för den lugna förmiddagens studier, för skymningstimmens kontemplation, för kvällens kamratlif och "sociala" lif å de mer eller mindre klassiska lokalerna bland ljusen och sorlet? I lättaste förbindelse med stora världen och dock förnämligt isolerad på skånska slätten, ligger den inne i vinterdimmorna som ett starkt själflysande centrum. Lifvet där får spänstighet genom känslan af samhörighet med hela den stora intellektuella organisationen, universitetet, de lärda och ungdomen — detta natur-

En jättebrand af de väldigaste dimensioner som i mannaminne härjat i Hälsingborg utbröt måndagen den 12 augusti i *Skånska Superfosfat- och svafvelsyreaktiebolagets fabrikskomplex* därstädes. Elden uppstod i industrianläggningarnas syrefabrik, där lågornas omfattning snart blef sådan att alla möjligheter uteslötos för den tillstädeskommande brandkåren att inrikta sig på annat än det väldiga bålet begränsning.

En storartad och fruktansvärd passus i jättebranden erbjöd det ögonblick då en af de stora blykamrarna för syre med en detonation som hördes milsvidt omkring exploderade, och eldflammorna från syrebassängens innandöme stego i väldiga praktfulla eldpelare mot skyn. Endast en half timme efter eldens utbrott störtade fabriksbyggnadens tak in och kort därpå östra väggen. Efter fyra timmar hade allt brännbart i fabriken blifvit lågornas rof, och den stora anläggningen företedde anblicken af

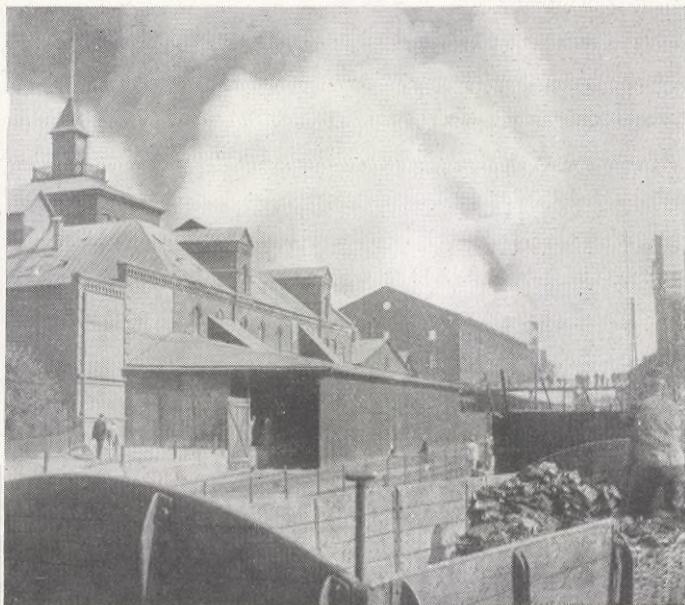

Foto. Cedevberg, Hälsingborg.

DEN STORA FABRIKSBRANDEN I HÄLSINGBORG.
Skånska Superfosfat- och svafvelsyreaktiebolaget hemsökt af en millionbrand. Syrefabriken under (1) och efter (2) branden.

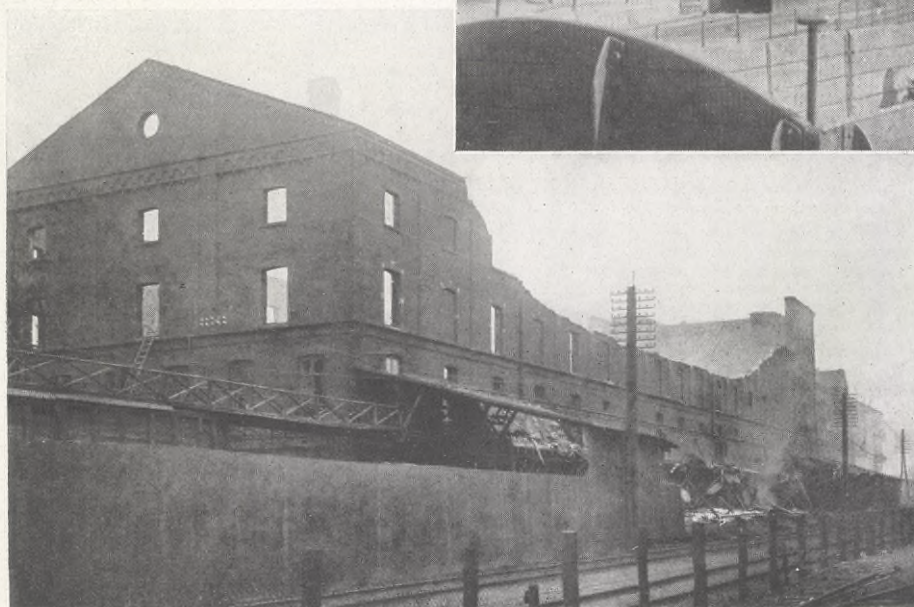

Foto. Steen-Møller, Hälsingborg.

Kådet: Jönas

ett utbrunnet skelett. Den brunna fabriken utgjorde ett led i de stora af konsul Pehrson anlagda industrianläggningarna.

Skadorna ha anslagits till i rundt tal en million kronor.

ligtvis för dessa, som själfva höra dit. Det är ett vinteride att krypa in i som få.

Och Lund är vårens stad, majlifvets och de hvita mössornas — därom behöfver ej ordas. Det glömmes ingen som varit där, och för andra kan det ändå knappt tillfyllest skildras.

Men hur många tänka på den egendomligt gröna stillhet och trefnad som råda där först i juni, när studenterna rest, när vårstimmet stillnat och försommarens skära ljus ligger öfver gatorna? På Lundagård är det jämförelsevis tomt, fastän man alltid vid vattenkioskerna ser några bekanta ansikten. De kvarvarande känna hvarandra gärna och känna sig liksom samhöriga. Lundensarne ha fått igen sin egen stad, och det är ej utan att denna först med behag drager andan en smula efter allt galet karnevalsliif och allt intellektuellt högtryck.

Man hvilat sig. Man sitter vid kioskerna och dricker vatten. Och försommarens milda, svala ljus föryller bladmassorna och verkar kontemplativt.

Detta är juni, det är klosterstillhet och ro.

Men så kommer juli, kommer augusti. Och någon sommarstad i rötmanaden är Lund afgjordt icke.

Solen bränner skånska slätten därute, bränner sta-

den, som verkar öfvergifven, trist. Dess människor synas ha ledsamt. Det tycks så längesedan studenterna foro, och det dröjer så länge innan de komma igen. Bland de få, som stannat kvar, finnas kanske mer eller mindre "öfverliggande" eller urspårade, som man ej ser till under terminerna, skygga figurer, som nu dyka upp ur sin mulvadstillvaro. Och det starka, stickande rötmanadsljuset är ägnadt att göra själföbrärelser och feberdrömmar än olyckligare.

Gå isynnerhet de aflägsnare, fattigare gatorna en dylik brännande middags- eller eftermiddagsstund! Det är ensligt på ett alldeles särskildt sätt, det kan bli helt melankoliskt, den oändligt klara himmelskupan står och manar en bort från mer eller mindre stinkande gatuluft — ut i naturen, till björk och gråberg och fur. Och så kan man kanske ej. Man är innestängd på den feta, glödande slätten.

— — — Eller bort till dessa vänligt idylliska småstäder. Där det lefves ett luftigt och ljusst sommarliif, låt vara i vissa afseenden banalt, med eller utan "direktion för nytta och nöje".

Ty mellan dylika småstäders sommargrönka blåsa de friska hafsvindarna in till människorna antingen dessa tänka därpå eller ej, och icke långt borta går själfva hafvet fritt och högt och stolt.

GEIJERSGÅRDEN I RANSÄTER efter genomgången restauration. Foton tagen vid pågående släktmöte.
Foto. för H. 8 D. af J. V. Johansson, Ransäter.

Å Geijersgården i Ransäter ägde den 11 augusti ett stort släktmöte rum, hvarest deltog omkring ett 50 tal

ättlingar af släkten Geijer, hvaraf en adlad gren är släkten af Geijerstam.

I samband med släktmötet ägde en högtidlig invigning rum af den renoverade Geijersgården. Under sakkunnig ledning har densamma återvunnit mycket af sin äldre prägel och har man härvid isynnerhet sökt att så mycket som möjligt låta traditionerna från Erik Gustaf Geijers dagar framträda i förnyad gestalt.

Hittills äro endast hufvudbyggnaden jämte trädgården istandsatta under det flyglarna och ekonomibyggnaderna stå i sitt gamla skick.

Närvarande under släktmötet var äfven den utomordentliga skildrarinnan af Geijersminnen från Ransäter, författarinnan *Lotten Dahlgren*.

Redan 1905 utkom hennes bok: "Ransäter, värmländska släktminnen från 1800 talets förra hälft" och ett par år senare arbetet "Ur Ransäters familjarkiv", genom hvilka hon dokumenterat sig som en synnerligen underhållande och fängslande personhistorisk berättarinna.

⋆

Stotskogens Friluftsteater i Göteborg har med stor framgång såsom avslutningsprogram för denna säsong upptagit Webers romantiska och af en äldre generation högt skattade "*Preciosa*".

Den största uppmärksamheten tilldrog sig titelrollens innehafvarinna, fröken *Esther And*, som med en ovanligt god uppfattning med djup och temperament tolkade den unga sorgsna zigenarflickans romantiska lif. Hennes ypperliga framställning, ytterligare förhöjd genom apparitionens charme och läggning för denna roll, har från såväl publik som kritik mottagits med enhälligt beundran.

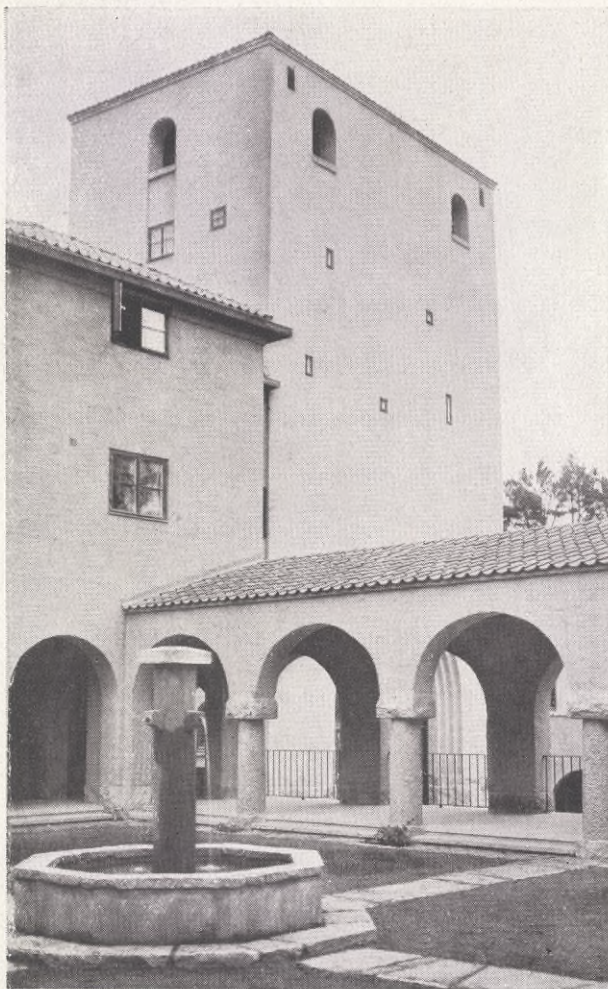
FRÖKEN LOTTEN DAHLGREN, den framstående författarinnan och skildrarinnan af Geijerska släkthistorien. Under Geijerska släktmötet i Ransäter.
Foto. Johansson, Ransäter.

Efter porträtt. N. 1001: *Henri Sjögren*
FRÖKEN ESTHER AND, har vunnit en anmärkningsvärd framgång som "*Preciosa*" i ett friluftsskådespel i Göteborg.

TILL SIGTUNASTIFTELSENS INVIGNING.

Sigtunastiftelsens första byggnader stå nu fullt färdiga och ha invigts söndagen den 18 aug. af ärkebiskop Söderblom och biskop Eklund. Det var den 16 juni 1916 som grundstenen till den nu färdiga anläggningen lades i samband med de kyrkliga ungdomskurserna i Upsala. I oktober förra året kunde stiftelsens folkhögskola taga nödiga lärosalar i bruk på reformationminnesdagen, hvarmed stiftelsens verksamhet tog sin början. Sedan har den ena delen efter den andra blifvit fullbordad. Strax efter jul öppnades den afdelning, till hvilken hospitet under närmaste tiden är begränsadt. När en gång en särskild elevbyggnad och en lärosalsbyggnad stå färdiga skall hospitet utfylla hela det komplex som nu invigts. På vårsidan i år kunde biblioteket installeras i sitt ståtliga tornrum och vid påsktiden blef kapellet nödortfigt färdigt.

Hela anläggningen erbjuder i sin slutenhet en förtjusande anblick. Hänförande är särskildt rosengården med sin vackra brunn, sina gräsmattor och stengångar och sin blomsterprakt. Från gästrummen har man en härlig utsikt öfver den stilla Sigtunafjärden. Arkitekten John Åkerlund har utarbetat ritningarna till det vackra komplexet.

Efter fotografier.

Öfverst t. v.: SIGTUNASTIFTELSEN OCH SIGTUNA FOLKHÖGSKOLA. Rosengården och tornet.

T. h.: INTERIÖR FRÅN HOSPITSETS KAPELL.

Nederst: UTSIGTEN ÖFVER SIGTUNAFJÄRDEN.

Efter fotografen

MINNESMEDALJ ÖFVER DET NORDISKA TREKONUNGAMÖTET I KRISTIANIA präglad af norske medalj- och myntgravören Ivar Thronsen.

Kliché: Kem. A.-B. Himgl. Sjöversparre, Stålm-Gbg.

Öfver det nordiska trekonungamötet den 28 november 1917 å Kristiania slott har den norske medalj- och myntgravören Ivar Thronsen i Kongsberg låtit prägla en vacker och talande minnesmedalj.

Densamma visar i starkt stiliserad form på åtsidan en bild af de tre nordiska konungarna i det ögonblick konung Gustaf ger sitt handslag till konung Haakon och konung Christian. Öfver bilden läses datum: 28 november 1917 och nedom densamma ses de tre konungarnas krönte monogram. Drifvande kring den upphöjda kanten läses följande inskrift:

*"Midt i Verdens Bankerot
hvis Ild slaar op mot Norden
det Haandslag på Christiania Slot
vil lyse over Jorden."*

Frånsidan har ett ornament med ek- och palmgrenar, omgivet af en ring och sammanbundna tunna stänger (de romerska fasses) som symbol för enighet och som öfverst bär de tre rikenas vapen och nedtill Kristiania stads med murkrona försedda vapen. I midten läses:

*"Til minde om Kongemøtet i Christiania 28—30
November 1917"*.

Utanför längs randen stå konung Gutafs vackra ord:
*"Låtom oss skapa en ny förening, en förstäl-
sens och hjärtats union."*

Den vackra minnesmedaljen mäter i storlek 40 cm. i diameter.

Efter fotografen

"NÅR SVENSKARNE ANKOMMO TILL DELAWARE." Svensk amerikanskt deltagande i den stora lojalitets-paraden i New York den 4 juli. Paraden, i hvilken 75,000 personer deltog, däraf flera tusen skandinaver, var anordnad för afkomlingar efter främmande medborgare i Förenta staterna.

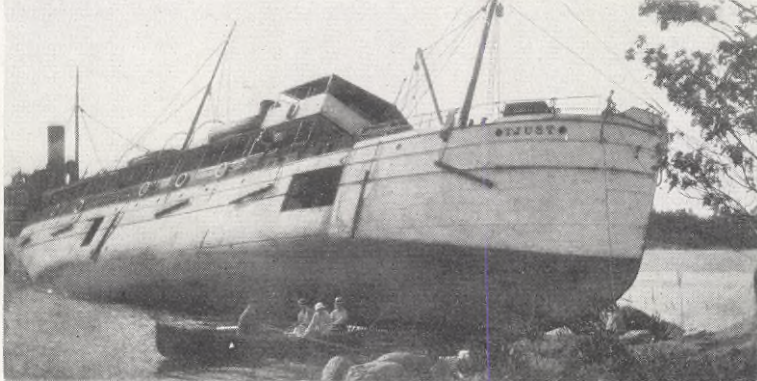
Kem. A.-B. Himgl. Sjöversparre, Stålm-Gbg.

BYGGMÄSTARE JOHAN BLOMQVIST, omkommen under en roddfärd från Vaxholm till Ramsö natten mellan 10—11 augusti.

med oerhörda ansträngningar få båten på rätt köl, men vid de samtidiga försöken att bärga vänner ombord kantrade den ånyo. När slutligen en roddbåt med tre kustartillerister, som tillkallats genom nödroppen anlände hade lifvet redan flytt.

Den så sorgligt omkomne var född 1867 i Kyrkefalla socken af Skaraborgs län. Redan i unga år kom han till Stockholm och började arbeta i byggnadsfacket, samt förvärfvade sig snart nog genom duglighet och arbetsamhet byggmästareskapet, hvilket han under många år utöfvat tillsammans med sin broder byggmästaren Carl Blomqvist under firma Bröderna Blomqvist sedermera aktiebolaget Bröderna Blomqvist, och hvarunder ett stort antal bostadshus i olika stadsdelar uppförts, senast det stora huset Birgerjarlsgatan 73—75.

ÅNGAREN

”TJUST”, grundstötte natten den 7—8 aug. i Oxelösundsskärgården, under resa Västervik—Stockholm.

Amatörfoto. P. Lundgren, Nyköping.

Passagerareångaren, ”Tjust” från Västervik råkade under sin resa från Västervik till Stockholm torsdagen den 8 augusti att stranda å Marieskärshällen nära Tobaksholmen utanför Oxelösund. Ombord funnos vid tillfället 40 å 50 passagerare. Vid grundstötningen uppväcktes dessa ur sin sömn, och en stunds panik uppstod. Ehuru grundstötningen var allvarlig erbjöd den dock ingen fara för de ombordvarande hvilka sedermera i god ordning af båtar öfverfördes till Oxelösund.

Före bärgningen, som utfördes genom Neptun af bärgningsångaren Diana måste ångaren lättas på hela sin last.

Vid cykeltäflingen Stockholm—Dalarö—Stockholm, som den 11 augusti ägde rum i hufvudstaden med mål å Hammarby idrottsplats segrade i klass I herr Ragnar Malm, Thor, Upsala, med en tid af 2.36.30,9. Närmaste man, herr G. Lindholm, Uni, uppvisade den mycket närliggande tiden af 2.37.14 s.

Genom en beklaglig olyckshändelse omkom genom drunkning natten till den 11 aug. en af Stockholms mera bemärkta byggmästare Johan Blomqvist under färd från Vaxholm till dennes villaegendom vid Ramsösund. I herr Blomqvists sällskap befann sig vid olyckstillfället ingenjör A. Kleist från Stockholm. De båda herrarna hade under lördagen besökt Resarö och råkade därvid försumma kvällsbåten. För att på aftonen kunna återkomma till Ramsö återstod dem ingen annan möjlighet än att ro hem och ställdes för detta ändamål en lättare gigg till deras disposition. Färden gick i början lyckligt i den stilla, lugna sommarnatten. Vid en aflösnig i den turvis företagna rodden råkade emelertid båten kantra och de båda herrarna kommo i vattnet. Härpå följde för ingenjör Kleist ett intensivt räddningsarbete, hvarunder hans bemödanden att rädda den till synes sanslöse vännens lif ett par tre gånger tycktes krönas med framgång. Således lyckades han

Pressfoto.

RAGNAR MALM, segrare i cykeltäflan Stockholm—Dalarö—Stockholm.

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till H. 8. D. icke arkliåta utsättande af tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angifves fotografens namn.

Anatörfoto.

FLYGOLYCKA Å LJUNGBYHED.

Källa: Bengt Sjöberg.

Föraren af det förolyckade aeroplanet, instruktören vid flygskolan R. Holmén (X) jämte en grupp flygare.

De stora vanskligheterna för vårt flygvapen fortåra. På morgonen den 12 augusti inträffade sålunda ånyo en svårartad olycka i det att två unga flygare vid doktor Thulins flygskola å Ljungbyhed, instruktören Robert Holmén och flygeleven, löjtnanten vid positionsartilleriet, Henrik Mauritz Åström under en öfningflygning störtade med ett Albatrossbiplan från omkring 50 å 75 meters höjd. Redan vid starten lade instruktören märke till svårigheten att hålla maskinen till väders. Man lyckades emellertid få upp planet till en 50 å 75 meter och flög en stund på denna höjd. Vid löjtnant Åströms härefter företagna försök att göra en kurva vägrade maskinen plötsligt att lyda roder och började hastigt i en trång spiral störta mot marken. Vid den våldsamma landningen inträffade en explosion i bensinbehållaren, hvarigenom hela planet omedelbart sattes i lågor.

De båda flygarna blefvo härvid illa brända, särskildt löjtnant Åström som surrad och medvetlös satt kvar midt i det flammande bålet och endast genom tillstådeskommande rådiga kamraters behjärtade ingripande räddades undan fullständig förbränning. Instruktör Holmén, som vid nedslaget slungats ur maskinen, undslapp med lindrigare brännskador. De båda flygarna fördes svårt medtagna till Lunds lasarett, där deras tillstånd efter omständigheterna kan betraktas såsom tillfredsställande.

Den vid olyckstillfället använda maskinen förtärdes i grund af lågorna.

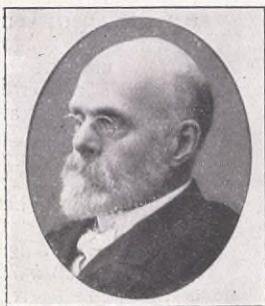
*

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

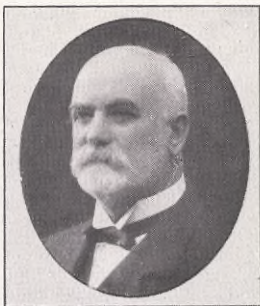
Skrif aldrig och fråga först — tid går därvid forlorad — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser, eller goda fotografier af tilldragelser för dagen.

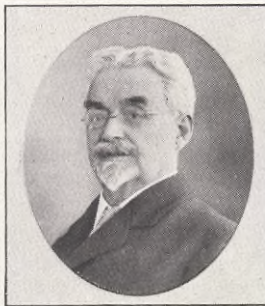
FALLSKÄRMEN, de tyska flygarnes senaste hjälpmedel. Anbringande af fallskärmsgördeln å flygaren; fallskärmen ligger hopvikt bakom denne. — Kanske något att tänka på för våra svenska flygare. — Efter fotografi.

A. E. LUNDBERG.
Fabrikör. — Stockholm.
80 år 4 aug.*

J. A. WALLER.
Grosshandlande. — Göteborg.
70 år 20 aug.*

E. VON GEGERFELT.
Grosshandlande. — Stockholm.
70 år 4 aug.*

G. FORSBERG.
Direktör. — Göteborg.
50 år 27 aug.*

C. W. E. RIDDERSTAD.
Öfverste. — Bankesta.
75 år 13 aug.*

O. A. NYBLÆUS.
Generalmajor. — Åker.
65 år 14 aug.*

J. S. MONTGOMERY.
Öfverste. — Stockholm.
55 år 20 aug.*

G. C. TROLLE-BONDE.
Grefve. Godsegare. — Trolle-
holm. — 50 år 8 aug.*

O. L. M. SCHENSTRÖM.
F. d. Häradshöfding. Västerås.
75 år 25 aug.*

S. G. PALÉN.
Kyrkoherde. — Västervik.
70 år 9 aug.*

L. NORDGREN.
Advokat. — Stockholm.
50 år 10 aug.*

P. O. HERZOG.
Advokat. — Stockholm.
50 år 21 aug.*

P. J. G. LAURIN.
Öfverdirektör. — Stockholm.
55 år 25 aug.*

A. O. C. CARLESON.
F. d. Kammarrättsråd.
Stockholm. — 55 år 23 aug.*

K. W. PALMÆR.
Professor. — Stockholm.
50 år 26 aug.*

J. E. BJÖRKMAN.
Rektor. — Kiruna.*
50 år 24 aug.*

* Data å sid. 750.

U. N. A. FONDELIUS.
F. d. Stadsfiskal. — Borås.
85 år 9 aug.*

C. G. A. HOLM.
Inspektör. — Stockholm.
60 år 31 juli.*

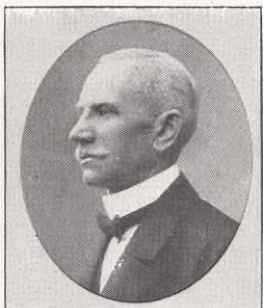
E. WIK,
Bannmästare. — Habo.
60 år 20 aug.*

C. F. NORÉUS.
Landsfiskal. — Seftle.
50 år 12 aug.*

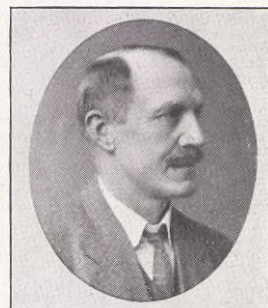
A. R. THALÉN.
F. d. Akademi fogde. — Upsala.
70 år 24 aug.*

C. F. JOHNSON.
Postmästare. — Stockholm.
60 år 24 aug.*

L. E. WEDBERG.
Major. — Distriktschef.
Umeå. — 50 år 3 aug.*

O. M. FRIBERG.
Trafikchef. — Uddevalla.
50 år 19 aug.*

P. G. NEUMAN.
Regementsläkare. — Göteborg.
60 år 24 aug.*

J. A. B. ESSÉN.
Apotekare. — Kiruna.
60 år 24 aug.*

C. B. CARLSON.
Prakt. läkare. — Göteborg.
55 år 24 aug.*

F. E. LINDHAGEN.
Öfverläkare. — Stockholm.
50 år 22 aug.*

F. NYLÉN †.
Bryggeridisponent. — Gefle.
F. 50. † 2 aug.*

J. E. B. SEDERHOLM †.
Konsul. — Malmö.
F. 51. † 11 aug.*

H. V. ROSENDAHL †.
Professor. — Stockholm.
F. 55. † 11 aug.*

E. P. A. CREUTZ †.
Öfverkontrollör. — Kalmar.
F. 62. † 6 aug.*

* Data å nästa sida.

T. v. GENERAL JOHN J. PERSHING, öfverbefälhafvare öfver den amerikanska expeditionen vid Västfronten, skall jämväl öfvertaga befälet öfver den första amerikanska armén i Frankrike, som är under bildande.

T. h. GENERALFÄLTMARSKALKEN VON HINDENBURG (1) OCH EXC. LUDENDORFF (2) I BRÜSSEL.

punkten *Montdidier*. Tyskarnas uppgifvande af denna synes dock ha varit delvis frivillig. Den jämförelsevis mycket stora förlust i fångar och kanoner — sedan 18 juli 73,000 man och omkring 1700 kanoner — man lidit, ger dock vid handen att slaget blifvit ett kännbart nederlag.

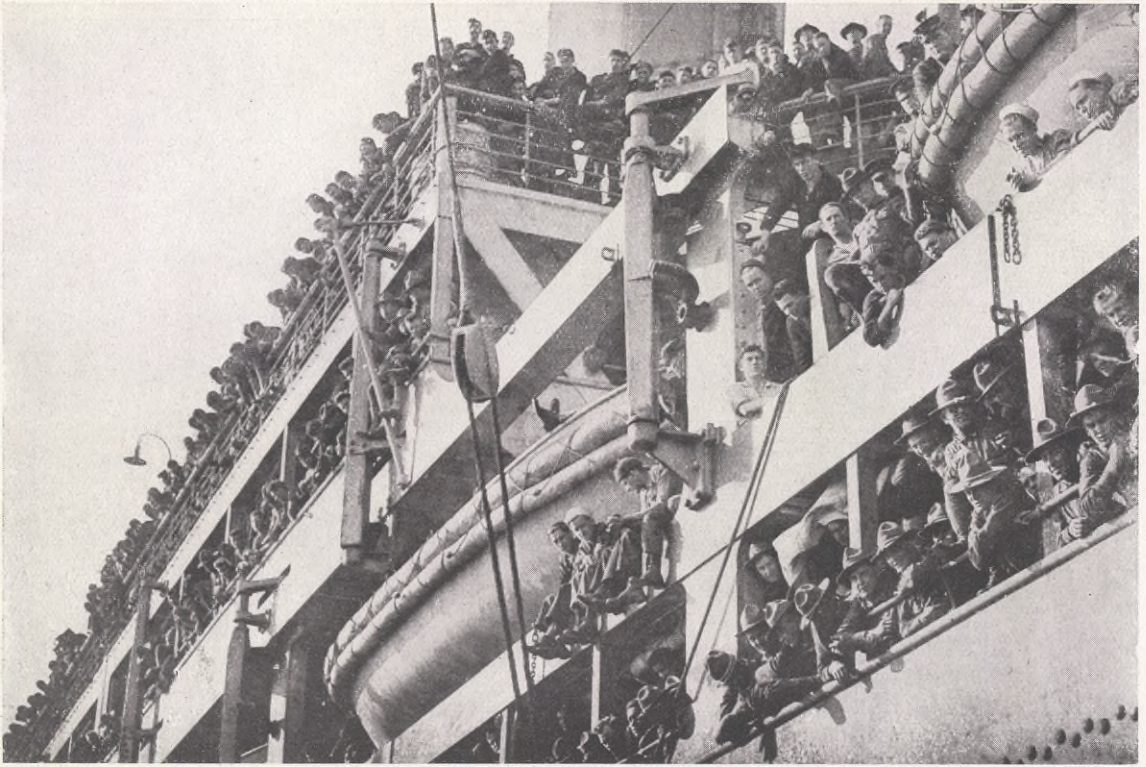
Såsom af senare skildringar framgått utfördes stormningen vid Marne—Soissons med en hel linje af tanks — man har uppgifvit omkring 800 — följda af sene-

galer, marockaner, turkos och amerikanare, hvilka undangjorde de blodigaste infanteriangreppen, innan fransmännen togo ställningarna i besittning.

Äfven vid stormningarna mellan Somme och Avre kunde dessa tanks, lättare men lika oemotståndliga som de engelska och beväpnade antingen med en 37 mm. kanon eller endast med en kulspruta, i skydd af dimman komma alldeles in på de tyska ställningarna och bana väg för det framstormande infanteriet. När detta skrifves anses Noyon svårt hotadt och på den

RYSKA DELEGATIONEN VID FREDSFÖRHANDLINGARNA I BERLIN MELLAN RYSSLAND—FINLAND.
I midten ordf. Worowsky.

"LEVIATHAN" — DEN FÖRUTVARANDE TYSKE JÄTTEÅNGAREN "VATERLAND", BESLAGTAGEN I AMERIKA — ÖFVERFÖR AMERIKANSKA TRUPPER TILL FRANKRIKE. Foton tagen vid ankomsten till fransk hamn.

afstannade senare offensiven ha följt häftiga partiella angrepp som antagit en synnerligen våldsamt karaktär bl. a. vid *Lassignyplatån*. En del smärre platser hafva intagits. På den punkt det hela ännu står är dock oviss huruvida man här har att göra med ett tyskt uppgifvande af vissa platser eller med en fransk eröfring af desamma.

I det väldiga kaos som råder i *Ryssland* urskiljer

man tre tortlöpande händelser, som måhända kunna få en för framtiden afgörande historisk betydelse, nämligen ententens besättande af *Murmanbanan* och *Arkangel*, Japans intervention i *Sibirien* och besättande af *Wladivostok* samt det *vänstersocialrevolutionära partiets* växande makt, hvilken mer och mer allvarligt synes hota den nu ansvariga bolsjevikiska regeringens säkerhet.

AMERIKANSKA MARINSOLDATER OCH FRANSKA INFANTERISTER förbrödra sig i en skyttegraf vid Västfronten.

Med den intressopolitik, som allt tydligare bestämmat ländernas kurs är det fara värdt, att, om den bolsjevikregering, med hvilken centralmakterna slutit sin fredstraktat, störtas, och en annan maktgrupp med andra syften kommer till roret, denna traktat ånyo ryckes upp och *Ryssland* än en gång uppträder på den stora kraftmätningens arena som freden i *Brest-Litowsk* aldrig varit.

INNEHÅLL: Hugo Alfvén (biografi o. helsidesporträtt). — Instrumentmakare G. W. Lyth. — Bilder och porträtt till dagskrönikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri. — "Sommarfrid" af doc. Fredrik Vetterlund.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd. För Berättelser och Historietter gäller oölikorligt förbud.